

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการป้องกันและระงับอัคคีภัย

ประเภทของไฟ

ไฟประเภท A คือไฟที่เกิดจากเชื้อเพลิงที่เป็นของแข็งเช่น ไม้, กระดาษ, เสื้อผ้า, พลาสติก ฯลฯ

ไฟประเภท B คือไฟที่เกิดจากเชื้อเพลิงที่มีลักษณะเป็นของเหลว เช่น น้ำมันเชื้อเพลิงไวไฟ/ไม่ไวไฟ และก๊าซ

ไฟประเภท C คือไฟที่เกิดจากเชื้อเพลิงที่เป็นของแข็ง มีกระแสไฟฟ้าไหลอยู่ เช่น อุปกรณ์ไฟฟ้าทุกชนิด และ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์

ไฟประเภท D คือไฟที่เกิดจากเชื้อเพลิงที่เป็นสารเคมีเช่น ผงแมกนีเซียม, อลูมิเนียมและโลหะที่ทำให้ความร้อนสูง(ห้ามใช้น้ำดับเป็นอันขาด)

ชนิดของเครื่องดับเพลิง

เครื่องดับเพลิงที่มีจำหน่ายในท้องตลาดจะถูกแบ่งออกเป็น ๔ ประเภท (Class) โดยจำแนกตามลักษณะของการเกิดเพลิงไหม้ที่ได้กล่าวมาแล้ว และจะต้องระบุประเภทของเครื่องดับเพลิงไว้บนตัวถังเครื่องอย่าง ชัดเจน เป็นตัวอักษร A B C D

A หมายถึงเครื่องดับเพลิงที่เหมาะสมสำหรับดับเพลิงที่เกิดจากวัสดุทั่วไป เช่น ไม้ กระดาษ ผ้า เป็นต้น

B หมายถึงเครื่องดับเพลิงที่เหมาะสมสำหรับดับเพลิงที่เกิดจากน้ำมันเชื้อเพลิง หรือของเหลวที่ไวไฟ

C หมายถึงเครื่องดับเพลิงที่เหมาะสมสำหรับดับเพลิงที่เกิดจากการลุกไหม้ของอุปกรณ์ไฟฟ้าต่างๆ เนื่องจากตัวสารเคมีที่ใช้จะไม่นำไฟฟ้า

D หมายถึงเครื่องดับเพลิงที่เหมาะสมสำหรับดับเพลิงที่เกิดจากโลหะที่ติดไฟได้

ปัจจุบันนี้ ได้มีการผลิตเครื่องดับเพลิงที่สามารถดับเพลิงได้หลายประเภท ดังนั้น เราอาจเห็นถังดับเพลิงที่ติดป้าย A-B หรือ B-C หรือแม้แต่ A-B-C ได้

นอกจากนี้ เครื่องดับเพลิงยังแบ่งเป็นหลายชนิด ขึ้นอยู่กับสารที่บรรจุไว้ในถัง

- ๑. ผงเคมีแห้ง** เป็นผงสารเคมีที่ถูกบรรจุอยู่ในถังที่อัดก๊าซที่ไม่ติดไฟไว้ เมื่อกดปุ่ม ก๊าซก็จะผลักดันให้ผง เคมีออกจากถัง
- ๒. ฮาลอน(Halon)** เป็นสารดับเพลิงที่มีลักษณะเป็นก๊าซนิยมใช้ดับเพลิงที่ลุกไหม้สิ่งที่มีค่าเช่นในกรณีที่เกิดไฟไหม้ห้องคอมพิวเตอร์ หรือห้องผ่าตัด เพราะเมื่อฉีดไปแล้วจะไม่ทิ้งคราบไว้ตรงบริเวณที่ฉีด หรือทำความสะอาดได้ง่าย แต่มีข้อเสียคือ สามารถดับเพลิงได้ในระยะใกล้ๆเท่านั้น
- ๓. น้ำ** เป็นถังดับเพลิงที่บรรจุน้ำธรรมดาและก๊าซที่ถูกอัดไว้ เหมาะสำหรับดับเพลิง Class A เท่านั้น
- ๔. คาร์บอนไดออกไซด์ (CO₂)** เป็นก๊าซที่ถูกอัดแน่นจนเป็นของเหลวเมื่อฉีดออกมาจะเกิดโฟมที่เย็นจัด ช่วยลดอุณหภูมิในบริเวณที่เกิดเพลิงไหม้ ใช้ได้ดีมากกับไฟไหม้ Class B และ C แต่สามารถดับไฟได้ดีแค่ระยะ ๓-๘ ฟุต

วิธีการใช้เครื่องดับเพลิง

ดึง สลักออก

ปลด หัวฉีดและจับปลายสายชี้ไปที่ฐานของไฟ

กด คันบีบเต็มที่

สาย มือจับปลายสายให้แน่นและฉีดไปที่ฐานของสายไฟ สายมือไปมา

ข้อห้าม

*อย่าฉีดเมื่อยังไม่เห็นจุดต้นเพลิงหรือเพียงเห็นกลุ่มควัน

*ฉีดเข้าด้านเหนือลมที่ฐานของไฟห้ามฉีดเปลวไฟ

*ปฏิบัติตามข้อแนะนำของเครื่องดับเพลิงแต่ละชนิด

ขั้นตอนทั้ง ๔ เมื่อมีไฟไหม้

๑. พบเหตุ FIRE เมื่อพบเหตุเพลิงไหม้ ให้แจ้งเหตุพร้อมช่วยคนที่อยู่ในอันตราย

๒. แจ้งเหตุ ALARM แจ้งให้ผู้อยู่ใกล้ที่เกิดเหตุรู้ และไปกดสัญญาณแจ้งเหตุเพลิงไหม้ (Fire Alarm) และดับไฟ

๓. ระวังเหตุ EXTINGUISH ผู้ที่รู้ว่า มีเหตุเพลิงไหม้ ต้องเข้าช่วยกันดับไฟ (ควรฝึกใช้เครื่องดับเพลิงให้เป็นทุกคน) ปฏิบัติตามแผนฉุกเฉิน

๔. หนีเหตุ ESCAPE ผู้ไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการดับไฟ ให้รีบหนีทางช่องหนีไฟที่ปลอดภัยให้หนีลงอย่างหนีขึ้น หากมีกลุ่มควันให้คลานต่ำ แล้วไปรวมตัวที่จุดรวมพล เพื่อตรวจสอบจำนวนคนว่าออกมานครบ หรือติดค้างในอาคาร

แนวทางปฏิบัติ/การเตรียมการ

๑. จัดเตรียมอุปกรณ์นิรภัยสำหรับช่วยชีวิต

๒. ยึดเครื่องใช้ เครื่องเรือนต่างๆ ไว้ให้มั่นคง ไม่ให้ลั่นไกลหรือล้มง่ายจะเป็นการช่วยบรรเทาความเสียหายให้น้อยลง

๓. เตรียมพร้อม เพื่อการอพยพไปยังพื้นที่ที่ปลอดภัย และต้องกำหนดแผนการล่วงหน้า

๔. อยู่ใต้โต๊ะที่แข็งแรง ป้องกันสิ่งของร่วงหล่น

๕. เมื่อเกิดเหตุแผ่นดินไหวมักจะมีปัญหาเรื่องไฟฟ้าดับ ดังนั้น การใช้ลิฟท์จึงไม่ควรอย่างยิ่ง

๖. หากกำลังขับรถก็ให้จอดรถแล้วอยู่ในรถ จนกว่าการสั่นสะเทือนผ่านพ้นไป

๗. ออกจากอาคาร เมื่อมีการสั่งการจากผู้ควบคุมดับเพลิงได้ในระยะใกล้ ๆ เท่านั้น